

UPOREDNA PRAVNA TRADICIJA

Nastavni program - *Syllabus*

1. UVODNI DEO

- 1.1. Uparedna pravna tradicija i istorija prava
- 1.2. Uparedno pravo i uporedni metod
- 1.3. Pravna tradicija i istorijska jurisprudencija
- 1.4. Glavne pravne porodice
- 1.5. Izvori saznanja i izvori prava

2. PRIMITIVNO PRAVO

- 2.1. Prvobitna zajednica i plemenska društva
- 2.2. Nastanak čoveka i prvih ljudskih zajednica
- 2.3. Brak i porodica u plemenskim društvima
- 2.4. Primitivno pravo i njegove odlike
- 2.5. Primitivno pravo u savremenom svetu (*Native American Law, Aborigine Law, Africa, etc.*)

3. PRAVNA TRADICIJA STAROG VEKA (*Ancient Legal Tradition*)

- 3.1. Osnovne odlike Starog veka – nastanak prvih država i pisanog prava
- 3.2. Drevna orijentalna pravna tradicija
Klinopisno pravo (najstariji zakonski tekstovi sveta: Ur-Namu, Lipit Ištar, Ešnunski, Hetitski, Asirski zakoni – «zakonici»)
Vavilonsko carstvo i Hamurabijev zakonik
Egipat i egipatska pravna tradicija
Pravna tradicija Jevreja
- 3.3. Antička grčka pravna tradicija
Sparta i nepisano pravo
Gortinski zakonik - najstarija sačuvana evropska kodifikacija
Atina i atinski pravni sistem - kolevka savremenih pravnih i političkih koncepata
Porotno suđenje, sudsko besedništvo i učesnici u sudskom postupku
Funkcionisanje demokratskih institucija u Atini
- 3.4. Helenističke države i pravo - prenosioci orijentalne i grčke pravne tradicije

4. SREDNJOVEKOVNA PRAVNA TRADICIJA (*Medieval Legal Tradition*)

- 4.1. Osnovne odlike Srednjeg veka – feudalno *ius commune* i partikularno pravo
- 4.2. Vizantija i vizantijska pravna tradicija - spona sa rimskim pravom i rasadnik prava u jugoistočnoj Evropi
- 4.3. Franačka i franačko pravo – zajednički embrion nemačke i francuske pravne tradicije i recepcija rimskog prava
- 4.4. Kanonsko pravo kao faktor unifikacije srednjovekovnog prava
- 4.5. Nastanak šerijatske pravne tradicije u Arabljanskoj državi
- 4.6. Srednjovekovna Engleska i rađanje *Common Law* tradicije
Magna Carta Libertatum
Habeas Corpus Act
Common Law u Engleskoj

5. PRAVNA TRADICIJA MODERNOG DOBA (*Modern Legal Tradition*)

- 5.1. Osnovne odlike Novog veka - stvaranje moderne države i prava
- 5.2. Nizozemska revolucija, Holandska republika i rimsko-holandsko pravo
- 5.3. Nemačke zemlje i nemačka pravna tradicija
Pruska i Pruski građanski zakonik
Austrija i Austrijski građanski zakonik
Ujedinjenje Nemačke i Nemački građanski zakonik
- 5.4. Švajcarska republika i skupštinski sistem vlasti
Švajcarski građanski zakonik
- 5.5. Parlamentarni sistem u Engleskoj - politički okvir razvoja prava
Izrastanje engleskog parlamentarizma
Ustavni akti moderne Engleske - embrion ljudskih prava
Izgrađivanje podele vlasti kroz ustavne običaje
- 5.6. SAD i predsednički sistem kao politički okvir razvoja prava

- Pravno-politički dokumenti Američke revolucije i prirodno pravo
- Postanak Ustava iz 1787. godine, podela vlasti i napuštanje monarhije
- Organizacija vlasti (*checks and balances*)
- Bill of Rights* i ustavni amandmani
- Federalizam i organizacija pravosuđa
- Američka *Common Law* tradicija
- 5.7. Pravna i politička tradicija Francuske
- Deklaracija o pravima čoveka i građanina
- Ustavi 1791, 1793, 1795
- Napoleon i francusko pravo
- Restauracija monarhije i Julska monarhija
- Druga, Treća, Četvrta i Peta republika
- Code civil* i francuska pravna tradicija
- 5.8. Pravna tradicija socijalističkih zemalja
- 5.9. Evropsko pravo i pravna tradicija
- 5.10. Pravni imperijalizam (osvajajući i osvojeni), pravni transplantati (donori i primaoci) i globalni dometi pravnih porodica

Osnovna literatura

-

1. Avramović, S. – Stanimirović, V., *Uporedna pravna tradicija*, Beograd 2018

Dopunska literatura za najvišu ocenu

(dovoljno je pročitati jednu od navedenih knjiga)

1. A. Tojnbi, *Istraživanje istorije*, Beograd - Podgorica 2002 (Službeni list SRJ).
2. L. Morgan, *Drevno društvo*, Beograd 1981 (Prosveta) ili bilo koje drugo izdanje.
3. S. Avramović, *Isejevo sudsko besedništvo i atinsko pravo*, Beograd 2005 (Službeni list SCG).
4. Pravna država u antici – *pro et contra*, Beograd 1998 (Pravni fakultet u Beogradu).
5. G. Ostrogorski, *Istorija Vizantije* Beograd 1970 (Prosveta) ili bilo koje drugo izdanje.
6. A. Solovjev, *Istorija slovenskih prava*, Beograd 1998 (Službeni list SRJ).
7. D. Popović, *Ogled o odgovornoj vladi*, Beograd 1989 (Draganić).
8. O. Stanojević, *Osnovi precedentnog prava*, Beograd 1980 (Pravni fakultet u Beogradu)
9. A. Votson, *Pravni transplantati*, Beograd 2000 (Pravni fakultet u Beogradu)
10. V. Stanimirović, *Istorija braka i bračnih davanja*, Beograd, 2006 (Službeni glasnik)